

*Svetkovina Bogorodice Marije – Nova godina
Đakovo, Katedrala, 1. siječnja 2021.*

Uvod u misno slavlje

Draga braćo i sestre! Na početku nove građanske godine, 'neka vas blagoslovi Gospodin i neka vas čuva. Neka vas obasja svjetlom svoga lica i milostiv neka vam bude. Neka svoj pogled svrati na vas i mir vam donese!' Neka Vam bude blagoslovljena čitava nova godina i vi blagoslovljeni u njoj. Želeći Vam na početku nove građanske godine Božji blagoslov, među nama pozdravljam i sretnu novu godinu želim mons. Marinu Srakiću, našem nadbiskupu u miru i mons. Ivanu Ćuriću našem pomoćnom biskupu, Vama draga braćo svećenici, i poštovane časne sestre te svakome od Vas ti Vašim obiteljima poštovani i dragi vjernici.

Današnja svetkovina objedinjuje novogodišnje slavlje i čestitke s otajstvom vjere i povijesnom činjenicom da je Isus Krist, druga božanska osoba u određenom trenutku povijesti rođen od Djevice Marije kao čovjek. BDM je rodila utjelovljenoga Sina Božjega. Ona je zato Bogorodica. Osmoga dana po rođenju Isusa Krista, tj. na 1. dan nove godine, kad je on kao dječak prema židovskom zakonu bio obrezan, Crkva od starine slavi svetkovinu Bogomaterinstva BDM.

Istodobno na današnji dan već 54 godine slavimo i međunarodni Dan mira, za kojega nam pape redovito šalju svoju poruku.

Pridružimo se sada i mi pastirima koji su došli u betlehemsku štalicu pokloniti se novorođenome Djetetu Isusu i zamolimo njega - Kralja mira, za mir i radost u srcu, koji su plod dara njegove ljubavi, milosrđa i oprostjenja. Molimo ga skrušeno, raskajano i ponizno da nam oprost svako zlo i grijeh u našim srcima kako bismo mogli dostojno i plodonosno slaviti ovo euharistijsko slavlje i ovu godinu što je započinjemo.

Homilija

Draga braćo i sestre, poštovani i dragi Oče nadbiskupe i Oče biskupe, draga braćo svećenici i časne sestre redovnice, dok ljudi danas na početku nove građanske godine jedni drugima izriču ljudsku riječ zajedništva i solidarnosti te iskrene, dobronamjerne i plemenite želje, Crkva kao zajednica jedva da ima drugačiju od ostalih ljudskih riječi, ali čestitajući Novu godinu mi kao Crkva upiremo pogled i prst prema Djetetu što su ga pastiri našli da pred Marijom i Josipom leži u jaslama. Želeći jedni drugima i svakom čovjeku na kugli zemaljskoj dobro, radost i uspjeh, a gledano ljudskim očima i uspješniju novu godinu od protekle (obilježene Covid pandemijom te razornim potresima, što su pogodili glavni grad i središnje dijelove naše domovine, prouzročili brojne patnje i smrt te nanijeli ogromne materijalne štete), i mi danas ovdje sabrani na početku nove godine, želimo si posvijestiti i svima poručiti gdje je jamstvo mogućnosti pravoga dobra, radosti i afirmacije ljudske osobe, njezina dostojanstva i istinske dobrobiti za čitav ljudski rod.

Čestitajući novu godinu, kao Crkva pozvani smo svratiti pogled i na našu osobnu te zajedničku odgovornost za ono što jedni drugima želimo i molimo: a želimo i molimo mir, blagostanje, poštenje i pravičnost u društvu, dobro za sve a ne samo za neke – sreću i radost za svaku ljudsku osobu. Sve to što mi jedni drugima želimo treba i naš ljudski napor i trud, osobno zauzimanje i ulaganje, te našu spremnost na žrtvu i umiranje sebi.

I papa Franjo nam je svima uputio najbolje želje „da ova godina omogućí čovječanstvu napredovati na putu bratstva, pravde i mira između pojedinaca, zajednica, naroda i država“. U toj svojoj poruci za novu godinu kad obilježavamo i međunarodni Dan mira, danas 54. po redu, papa podsjeća da je proteklu 2020. godinu obilježila velika zdravstvena kriza Covid-19, koja je postala globalni fenomen, kojim su zahvaćena brojna – međusobno povezana - područja našega ljudskoga života, što je dodatno pogoršalo i duboko međusobno povezane krize, kao što su klimatska, prehrambena, ekonomska i migracijska. Ta je kriza, kaže papa Franjo, prouzročila i velike patnje te nevolje širokih slojeva ljudi, smrt brojnih osoba i bol članova njihovih obitelji, a istodobno i dodatni rast nezaposlenosti. U toj krizi su zasjala i brojna svjedočanstva ljubavi i solidarnosti, osobito zdravstvenog osoblja, no ponovno su uzeli maha i različiti oblici nacionalizma, rasizma te ratovi i sukobi koji sa sobom nose smrt i razaranje.

Naglasio je da nas je protekla godina naučila i koliko je važno brinuti jedni za druge i za stvoreni svijet kako bismo izgradili društvo utemeljeno na bratskim odnosima te da je zbog toga za ovogodišnju Poruku uz Dan mira izabrao temu: *Kultura skrbi kao put do mira*. Kultura skrbi kao način borbe protiv kulture ravnodušnosti, odbacivanja i sukoba koja je danas tako snažno prisutna u svijetu.

Papa nas u toj svojoj poruci podsjeća da se Isus očitovao kao Onaj koji je pomazan Duhom Svetim i poslan „blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene“ (Lk 4, 18). „Kultura skrbi“ započela je njegovim utjelovljenjem i rođenjem do Djevice Marije te njegovim zauzimanjem za obespravljene i siromahe, koji žive na margini društva kao drugorazredna kategorija ljudi. Ona se nastavila i u životu te svjedočanstvu Isusovih sljedbenika. Očitovala se u duhovnim i tjelesnim djelima milosrđa, koja su srž čovjekoljublja i dobrotvorstva rane Crkve.

Nakon što je prebrodila progon iz prvih stoljeća, Crkva je iskoristila novostečenu slobodu da nadahnjuje društvo i njegovu kulturu. Podizala je brojne ustanove za pružanje utjehe, milosrđa i okrepe onima koji trpe: podiže bolnice, ubožnice, sirotišta, domove za napuštenu djecu, gostinje, prve bolnice, škole i sveučilišta, kako bi siromašne i malene izvukla iz njihove bijede i učinila ih sposobnima da budu glas onih s društvenih margina te nositelji inicijativa na raznim područjima života preko kojih će podizati opće dobro svih ljudi u društvu.

Crkva je „dijakoniju“ - služenje u ljubavi rubnima i marginaliziranim, prepoznala kao jednu od tri bitne dimenzije života Crkve. Slavlje euharistije, gdje smo svi braća za istim stolom, svi istoga dostojanstva i gdje bratski blagujemo isti euharistijski kruh te pijemo iz kaleža Kristove krvi, nužno se nastavlja i nakon što nam svećenik kaže „idite u miru“. Dakle, težnja za „kulturom skrbi“ izvire iz euharistije. Ona je plod blagovanja za istim euharistijskim stolom. „Kultura skrbi“, karitativno djelovanje, briga za siromašne i trpeće članove Crkve, je i sastavni dio te plod evangelizacije i misionarskog djelovanja Crkve.

Papa naglašava u poruci da je Crkva razvila i pojam ljudske osobe, stvorene na sliku Božju, te je promicala svijest da iz tog dostojanstva ljudske osobe proizlaze čovjekova prava, jednako kao i obaveze, te da su ta prava i obaveze jednaki za sve ljude. Iz toga se postupno razvijao i današnji socijalni nauk Crkve kao grana teologije, a „kultura skrbi“ (sveti Ivan Pavao II. bi rekao „civilizacija ljubavi“) je

živo srce socijalnog nauka Crkve koji u naše vrijeme nudi “gramatiku” navedene skrbi. Socijalni nauk Crkve naviješta i promiče dostojanstvo svake ljudske osobe, solidarnost sa siromašnima i bespomoćnima, brigu za opće dobro, zaštitu i očuvanje stvorenog svijeta za pokoljenja koja će doći poslije nas. Socijalni nauk Crkve tako gradi i promiče „kulturu skrbi“; sav prožet kulturom skrbi te zato ustaje protiv sebičnosti i egoizma kojima su zarada i kapital jedini bog i koji si zbog sebičnih interesa i motiva dopuštaju gaženje prava i dostojanstva drugih ljudskih osoba, njihovo iskorištavanje, pljačkanje te uništavanje prirodnih bogatstava nerazvijenih zemalja, zagađivanje okoliša do te mjere da se mijenja klima te da se priroda počinje okretati protiv nas ljudi, umjesto da nama i generacijama poslije nas ostane ugodan i prekrasan vrt, kojega nam je Bog dao svima kao ugodno boravište na zemlji.

Papa potom u svojoj poruci naglašava da Crkva danas promiče skrb za opće dobro, tj. za dobro svih i svakoga, bez obzira na rasu, jezik, kulturu i religijsku pripadnost. Promiče solidarnost kao ljubav prema drugoj osobi na konkretan način; ne kao nejasan osjećaj, nego kao čvrstu i postojanu odlučnost zauzeti se za opće dobro svih, „jer svi smo mi uistinu za sve odgovorni“. I Crkva promiče skrb i očuvanje stvorenoga svijeta.

Tako je socijalni ili društveni nauk Crkve kompas i zbirka načela koja nas iz „kulture odbacivanja“ usmjerava prema „kulturi skrbi“ i svima nam pokazuje pravac kojim nam je zajedno ići. Takav kompas socijalnih načela, veli Papa u svojoj poruci, prijeko je potreban za stvaranje odnosa nadahnutih bratstvom, uzajamnim poštovanjem i solidarnošću među narodima, za poštovanje humanitarnog prava i raznih međunarodnih dokumenata, konvencija i propisa koji su nadahnuti „kulturom skrbi“. I u tom je kontekstu u poruci zavapio: „Kakva bi samo 'hrabra odluka bila novcem koji se troši na oružje i druge vojne izdatke uspostaviti 'Globalni fond', kako bi se trajno uklonilo glad i dao doprinos razvoju najsiromašnijih zemalja“.

Na kraju Papa progovara o odgoju i obrazovanju za „kulturu skrbi“ i kaže da „kultura skrbi“ zahtijeva proces koji započinje najprije u obitelji, a nastavlja se u školama i na sveučilištima. Važnu ulogu imaju i sredstva društvenoga priopćavanja. Religije, posebice vjerski vođe mogu imati nezamjenjivu ulogu i odigrati važan utjecaj na čitavo društvo u prenošenju vrijednosti solidarnosti, poštivanja različitosti, prihvaćanja i brige o najranjivijim društvenim skupinama.

Svoju poruku Papa završava tvrdnjom da „nema mira bez kulture skrbi“ jer ona je „zajednički, solidarni i sudionički predani rad na zaštiti i promicanju dostojanstva i dobrobiti svijeta“. Spremnost na suosjećanje, pomirenje i iscjeljenje, uzajamno poštivanje i uzajamno prihvaćanje, povlašteni je način izgradnje mira. U mnogim dijelovima svijeta su zato potrebni mirotvorci koji su spremni kreativno i hrabro pokretati procese ozdravljenja i nove susrete. Na kraju nas Papa sve ohrabruje i potiče da ne podlegnemo napasti zanemariti druge, a posebno ne one najslabije, te da se „ne navikavamo okretati glavu na drugu stranu“ već „svakodnevno i konkretno zalagati se braću i sestre koji se uzajamno prihvaćaju i brinu jedni za druge“.

Draga braćo i sestre, što drugo da jedni drugima poželimo, nego upravo to: da budemo ljudi koji se uzajamno prihvaćaju i koji s ljubavlju i s poštovanjem brinemo jedni za druge. S tom željom, svima Vam želim sretnu i blagoslovljenu novu godinu.